

Arkitekt Vilhelms Lauritzens bygning er en arkitektonisk perle på Vesterbro.

Professor Dan Sterup-Hansen er kunstneren bag facadeværket: "Menneskenes sejr over maskinerne".

Februar-turen 2016

I arbejderne hellige haller

Tolv halvtolvere trodsede stormen og cyklede i modvind vestpå. Målet var spillestedet VEGA. Vi lagde turen ad en ny vej ind over jernbaneterrænet fra Tivoli-hotellet og ud mod Enghavevej. I dette ingenmandsland cyklede vi langs med togvogne, spor, udgravning til nyt IKEA og befandt os pludselig i en sand landsbyidyl midt i det hele. Vi var landet i Den gule By eller Kineserbyen, der blev bygget i 1909 til DSB's personale, som skulle betjene DSB's centralværksted. Indtil 2003 havde dette personale bopælspligt i Den gule By, men derefter kunne enhver leje sig ind i de smukke huse, der ligger så godt gemt og alligevel meget centralt. For et

En lille pause ved Den Gule By på det gamle baneterræn.

Vores guide Nikolaj havde stor indsigt i VEGAs historie.

halvt år siden satte DSB hele landsbyen på 33 lejligheder til salg, men så vidt det vides, er den ikke solgt endnu.

Vi krydsede Enghavevej og fortsatte ud ad Bavnehøj Alle, hvor vi gjorde holdt ved byens mindste kirke, som gemmer sig ved indgangen til Vestre Kirkegård. Bavnehøj Kirke blev bygget i 1977 af arkitekten Holger Jensen. Den fungerede som kirke for Enghave Sogn indtil 2013, hvor den blev sat til salg sammen med en række andre af byens kirker. Flere bød ind på kirken, bl. a. logen Tempelridderne, men den blev solgt til en serbisk-ortodoks menighed, som udover selv at bruge kirken også udlejer den til andre mindre trossamfund.

I læ af Vestre Kirkegård cyklede vi videre til VEGA.

VEGA er et hus, der byder på mange oplevelser. Bygningens rejse fra storhed til fald, over trusler om nedrivning til fuld fredning, er i sig selv et stykke interessant danmarkshistorie, og VEGAs venue-manager Nikolaj Muldkjær fortalte engageret og inspirerende om huset og dets historie.

I 1950'erne tegnede arkitekt Vilhelm Lauritzen "Folkets Hus" til arbejderbevægelsen. Med en fantastisk kreativ perfektionisme designede han alt i huset. Dørhåndtag, lysekroner, stikdåser, møbler, de store smukke sale, de perfektionistisk detaljerede træpaneler, de smukke friser og de legendariske trappeløb, som alle gæster sikkert på et eller andet tidspunkt har prøvet at fare vild i.

Bygningen stod færdig i 1956. Folket havde fået et hus. Arbejderbevægelsen havde fået en moderne højborg og fået sat en tyk streg under, hvem der satte dagsordenen i Danmark i det 20. århundrede. Husets facade udtrykte stolt og ærligt, at det var opført i jernbeton og glas. Der var ingen pynt, ingen krummelurer, ingen antikke søjler eller tegnet marmor. Huset var for alle, og det skulle stå klart allerede fra første øjekast.

Under sloganet "Et Mødested For Alle" slog Folkets Hus dørene op. Kongresser, møder, sølvbryllupper, konfirmationer, filmaftener, koncerter, teater, foredrag, juletræsfester og underholdning for børn og ældre gjorde, at huset konstant var fyldt med liv! De første 10 år red huset på en bølge af optimisme og succes. Der var mange grunde til begejstring! Som årene gik, begyndte driften dog at halte. Den daværende LO-formand, Thomas Nielsen,

VEGA er blandt et af de bedste og smukkeste spillesteder i Europa. Scenografen og maleren Svend Johansen er kunstneren bag VEGAs udsmykning.

udtalte i 1982 den berømte og meget præcise sætning, at arbejderbevægelsen "havde sejret ad helvede til". Folket havde fået råd til deres egne 'huse', inklusiv en garage at holde sølvbrylluppet i, så efterspørgslen og lejeindtægterne faldt drastisk i Folkets Hus.

Til sidst blev håndklædet kastet i ringen. De brune træpaneler gjorde kun symbolikken tydeligere: modernismen var slut, og i 1980'ernes pastelfarvede lys så Folkets Hus pludselig yderst umoderne ud. Nedturen for Arbejderbevægelsen højborg sluttede i 1994 med tvangsauktion.

Husets skæbne var nu uvis. Både Pinsekirke og Føtex var interesserede. Kunstneren Bjørn Nørgaard, der i 90'erne var formand for Det Særlige Bygningssyn, gik i spidsen for en fredning af Folkets Hus og argumenterede ihærdigt for, at huset var bevaringsværdigt, at 1950'erstilen snart ville få en revival, og at stedet ville være oplagt til musik, dans og teater! Det var en tid, hvor kun ganske få kunne se det smukke i brune træpaneler, og mange, inkl. fagbevægelsen, var imod en fredning.

Efter to års slid og tovtrækkeri lykkedes det i 1996 for Bjørn Nørgaard, sammen med daværende miljøminister Svend Auken, at gøre Fol-

kets Hus til Danmarks yngste fredede bygning. Vilhelm Lauritzens mesterværk var nu reddet for eftertiden!

I 1996 blev Folkets Hus købt, billigt, af et murermesterlaug. Som en del af 'Kulturby 96' lejede fonden VEGA sig ind i lokalerne, og i efteråret 1996 åbnede spillestedet VEGA. De historiske bygninger på Enghavevej 40 har skiftet ejer flere gange siden da, men det har altid været VEGA, der har været lejer af de smukke sale, som bærer navne efter fremtrædende socialdemokratiske politikere. I 2010 blev en af salene opkaldt efter Svend Auken. I dag er VEGA et hus med et mangfoldigt musikliv. Koncerter og arrangementer i alle genrer og for enhver smag afholdes i de forskellige sale, og publikum spænder fra sodavandsdrikkende helt unge teen-agere over et storkonsumerende øl-publikum til pensionister i rødvinialderen.

Turen blev afsluttet med at madpakkerne blev indtaget i Kulturanstalten i Lyrskovsgade og en kop kaffe på café Kaffeslabberas på Enghave Plads, og så var der ellers rygvind hjemad.

Referat: Bente Sig

Foto: Jacob Rehling m.fl.